

מבחן עצמי ומבחן צאצאים של פרי „און”

לו השתמשו לרבייה רק במחצית הפרים הטריים יותר לפי המבחן העצמי, היה משקלם ה- ממוצע של בני הפרים האלה ב-5.5 ק"ג גבוה יותר מהממוצע של בני כל הפרים, ששרתו ב- רבייה.

פסילתם של 4 הפרים (18%) מן המפגרים ביותר (ששקלו 43—68 ק"ג פחות מהממוצע) היתה מגדילה את המשקל הממוצע של העגלים במבחני צאצאים ב-2 ק"ג (ממוצע של הבנים מ-18 הפרים, לעומת הממוצע של כל ה-22).

נמצאו הבדלים לא גדולים, אבל מובהקים מאוד, בין מהירות גדילה של בנים עם אחוזי המלטות קשות, וולדות מתים של מבכירות ואורך תקופת היובש של בנות מבכירות.

בדו"ח למלאות 25 שנה לאגודת „און” פרסם משה הימן רשימה של 22 פרים, בציון משקלם היחסי בגיל שנה, ופירט את מבחני הצאצאים שלהם.

לפי הנתונים שהובאו, המיתאם בין המבחן העצמי ומבחן הצאצאים הוא 0.747, התורשתיות — 0.4, והגרסייה — על כל הפרש של 10 ק"ג במשקל העצמי היא 2 ק"ג במבחן הצאצאים.

סטיית התקן במשקל הפרים בגיל שנה היא 32.8 ק"ג, ז.א.: משקלו של 1 מכל 6 פרים צפוי לעלות מעל הפרש זה במשקל, ואחד — ישקול לפחות 33 ק"ג פחות מהמשקל הממוצע.

סטיית התקן של מבחני צאצאים היא 8.8 ק"ג.

טבלה — מיתאמים בין מהירות גדילה של בנים עם תכונות אחרות

התכונה	מספר קבוצות	המיתאם (מובהק, 0.01)	גרסיה על 10 ק"ג הפרש משקל בנים
אחוזי המלטות קשות של מבכירות	96	0.350	1.6%
אחוזי תמותת ולדות של מבכירות	96	0.285	1.4%
מס' ימי יובש של מבכירות בנות	108	0.249	1.1

משקל חי. 5.5 ק"ג משקל היתר מלווים ב-0.75% יותר תמותה של 6,000 ולדות ממבכירות = 45 ולדות מתים. המאזן חיובי מאוד לצד המבחן העצמי.

בסקר קודם מצאנו גם מיתאם שלילי בין הגדילה של בנים ובין התגובה של הבנות, לא כן בסקר הנוכחי. לאור הנ"ל נראה, שיש מקום להגדלה מסוימת של מספר העגלים הנרכשים ובירור ביניהם לפי קצב גדילתם.

ראובן בר־ענן, ש.ה.מ.
האגף לבע"ח, משרד החקלאות

לפי נתונים אלה ניתן לאמוד את השינויים הצפויים ע"י הנהגת בירור בין העגלים לפי מבחנם העצמי.

כעת דרושים 6 פרים צעירים לקבלת פר נבחן, שבזירמתו מזריעים כ-40,000 הזרעות.

אם יצליחו לרכוש פי 2 עגלים ברמת מוצא הנדרשת, ויפסלו מחציתם לפי מבחנם העצמי בגיל שנה, יש סיכוי, שהפר הנבחר מבין ה-6 יוריש לעגל 5.5 ק"ג יותר משקל, מאשר פר נבחן ללא בירור מוקדם. מפר נבחן, שיוליד 20,000 ולדות (מהם 30% של מבכירות שהם 6,000 ולדות) יימכרו 9,000 עגלים ב-50 טונה יותר